Fysisk aktivitet og måltider i skolen
2004-2005
(2006)
Helse- og omsorgsdepartementet og Utdannings- og forskningsdepartementet

Forankring i nasjonale dokumenter

- St. meld. Nr 16 (2002-2003) *Resept for et sunnere Norge*

Begrunner nødvendigheten av å fremme fysisk aktivitet og et godt kosthold med blant annet skolen som arena

- St.prp.nr 1 (2003-2004), *Statsbudsjettet*

Omtaler felles satsing for helse og utdanning for å stimulere til økt fysisk aktivitet innenfor rammen av skoledagen

- Stortingsmelding 30 "Kultur for læring",

Tilbud om fysisk aktivitet i skoletiden de dagene det ikke er kroppsøving og at skolene skal sørge for gode rammer for måltider.

- Opplæringsloven kap 9 a *Lovfester elevers rett til et godt og trygt oppvekst – og læringsmiljø*
- **Læringsplakaten** punkt 9: *Skolen skal sikre at det fysiske og psykososiale arbeids- og læringsmiljøet fremmer helse, trivsel og læring*
- Forskrift for miljørettet helsevern i barnehager og skoler

Oppfordrer til samarbeid på tvers av sektorer og fagmiljø

Mål for prosjektet

Økt fysisk aktivitet og måltider i skolen

- Kartlegge kunnskap og erfaringer om eksisterende arbeid og spre disse underveis i prosjektet
- Bidra til utvikling av modeller for organisering av skolehverdagen som ivaretar fysisk aktivitet og måltider som en integrert del av skoledagen
- Gi råd og veiledning til skoleeier og skoler om hensiktsmessige modeller som har vist gode resultater

Sosial- og helsedirektoratet
Utdanningsdirektoratet

En sunn elev er en glad elev er en lærevillig elev, som er trygg på seg selv og trygg på andre

Prosjektet er forankret i skolens arbeid med et trygt og godt lærings- og oppvekstmiljø, i sammenheng med andre prosjekter; verdiskoler, mobbemanifestet osv.

•**Fysisk aktivitet og måltider i skole**

Forankring og organisering

- Forankring i kommuner og skoler
- Fylkesmannens to avdelinger for utdanning og helse er bindeleddet til skoler/eiere
- Sosial- og helsedirektoratet og Utdanningsdirektoratet danner arbeidsgruppe
- Utdanningsdirektoratet har prosjektansvar
- En fagjury velger ut prosjektskoler sammen med arbeidsgruppen

Kriterier for deltagelse

- Fysisk aktivitet og måltider er integrert/forankret i en helhetlig plan for miljø og læring i skolen
- Det tilrettelegges for at alle elever skal ha minst en times fysisk aktivitet hver dag
- Sosial- og helsedirektoratets anbefalte retningslinjer for skolemåltid følges
- Elevene involveres på en aktiv måte
- Foreldre/foresatte involveres
- Skolen deltar i vurderingsarbeidet av tiltaket og er representert på nettverkssamlinger

Utvalg og tilskuddsmidler

- 3 millioner fra hvert departement, hvert år
- Alle grunnskoler/kommuner kan delta
- Lavterskeltilbud med inkludering av alle elever
- Etablerte og nye modeller
- Ulike modeller/ ulike tildelinger
- Geografisk spredning
- Søknad via kommunen til Fylkesmannen som gjør en innstilling
- Prosjektgruppe og fagjury velger ut

Tildeling av tilskuddsmidler

- Midler deles ut for ett år av gangen
- Første utlysning våren 2004, neste utlysning februar 2005
- Tildelte beløp og størrelse på prosjekter varierer
- Geografisk fordeling / alle fylker er med
- Midlene skal utløse aktivitet i skolen
- Midlene skal ikke dekke faste lønnsutgifter eller generelle driftsutgifter

Prosjektskolenes oppgaver

- Involvere foresatte og elever
- Samarbeide med lokale aktører
- Etablere varige rutiner og inkludere prosjektet i skolens planer
- Erfaringsspredning gjennom regionale samlinger/ partnerskapskoler/skolenes hjemmesider
- Erfaringsspredning gjennom prosjektets nettsider
- Rapportere til Fylkesmannen
- Delta i kartlegging før og etter prosjektstart

Samarbeid med:

- FAU
- SFO
- Elevråd
- Skolehelsetjenesten
- Ulike fag
- Heimkunnskap
- Kroppsøving

- Lokale aktører
- Idrettsorganisasjoner
- Interesseorganisasjoner
- Kultur
- Landbruk

Bruk fantasien!

Uteanlegg

- Rådgivningstjenesten for skoleanlegg
  har et eget område viet uteanlegg :
  www.skoleanlegg.ls.no
- Veileder i skriftlig format om skolens uteområde er under utarbeiding
- På nettstedet www.miljolare.no finnes flere oppgaver knyttet til skolens uteområder. Her er det laget veiledninger om hvordan elever kan kartlegge, delta i planlegging og delta i vedlikehold av uteområder.

Kunnskapsbase

- http://lom.utdanningsdirektoratet.no
- Oversikt over prosjektskoler
- Nettadresser-lenker
- Eksempelsamling/modeller
- Fagstoff, informasjon og nyheter
- Kartleggingsskjema
- Møteplass

Status november 2004

- 5.2 millioner fordelt på ca.180 prosjektskoler
- Evalueringsskjema sendt alle skoler samt kontrollskoler v. Hemil-senteret, UiB
- Flere regionale samlinger
- Kunnskapsbasen er under utvikling
- Ulike modeller prøves ut
- Etablerer samarbeid med ulike aktører
- Forbereder ny utlysningsrunde med brev til alle skoler i februar
- Samling med alle fylkeskontakter 7. desember

Ulike modeller

- Uteskole- en eller flere dager i uken
- 5 min. ”stjeles” fra hver time, samles i midttime
  positive lærere og foreldre
- Ulike tilbud umiddelbart etter skoletid i skolens regi
- Gå til skolen/stopp bussen før
- Andre

- Kantiner drevet av elever eller andre/” matmor”
- Skolefrokost en til flere ganger i uken/måneden
- Gratis måltid jfr. Sverige/Finland
- Matpakker/vanndispenser/vannflasker/
- Andre

Satsinger 2005-2006

Reformarbeid:

- Nye **læreplaner** under utvikling- ferdig skolestart 2006

- Nye **rammetimetall** for alle fag i 1. – 9. + 1. året videregående innføres fra skolestart 2006.

Mer gym for 1-7.

Uforandret på ungdomsskolen.

Uforandret på vgo- /VK2 allmenfaglig påbygging fjerner kroppsøving

- **2-3 mrd til kompetanseheving for lærere**

Prioriterte områder:

Tilpasset opplæring, skolen som lærende bedrift, basisferdigheter,2. fremmedspråk og **fysisk aktivitet**

Kompetanseheving for lærere og skolens personale.

Tildelinger via fylkesmenn til skoleeier i henhold til kommunale planer

Vanlige søkerprosesser.

Utøvere/tilretteleggere : Høgskoler, universiteter, skoler av alle slag, organisasjoner og andre med kompetanse på området.

•Fysisk aktivitet og måltider i skole

Satsinger fremover

- Regjeringens handlingsplan for fysisk aktivitet. 2005- 2009. (legges frem før jul 2004)

Målsetting:

30 min fysisk aktivitet for voksne hver dag

1 time fysisk aktivitet for barn hver dag

- 2006-2007: Utvide prosjektet mot videregående opplæring